

Пріоритетними завданнями сталого розвитку в освіті виступають розробка спеціальних освітніх програм, розрахованих на сталий розвиток; впровадження педагогічних умов, створення моделей нової педагогічної культури та педагогічного змісту; постійне вдосконалення базису знань та забезпечення постійної інформованості населення з питань сталого розвитку.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у розробці моделі формуванню екологічної культури фахівців технічних спеціальностей на засадах сталого розвитку.

Література

1. UNESCO (2015) Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action for the Implementation of Sustainable Development Goal 4. URL: http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/education-2030-incheon-framework-for-action-implementation-of-sdg4-2016-en_2.pdf

2. Дембіцька С.В., Мясковська М. О. Вдосконалення професійної підготовки здобувачів вищої освіти шляхом впровадження мобільних інформаційно-комунікативних технологій. *Наукові записки Малої академії наук України*. 2021. № 21-22. https://doi.org/10.51707/2618-0529-2021-21_22-05

3. Дембіцька С.В., Кобилянський О. В., Горохівська Т. М., Пугач В. М. Особливості розвитку вищої освіти в посткоронавірусному суспільстві. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : збірник наукових праць. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2021. Вип. 62. С.237-249

4. Дембіцька С.В., Кобилянська І. М., Пугач С.С. Інноваційні технології дистанційного навчання в закладах вищої освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: збірник наукових праць. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2021. Вип. 60. С. 388-399

УДК 378.014

ЗАЛУЧЕННЯ ЗОВНІШНІХ СТЕЙКХОЛДЕРІВ ДО ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Копилець Є. В.,

*заступник директора з навчально-
виховної роботи, Комунальний
заклад «Полтавський обласний*

*центр національно-патріотичного
виховання, туризму і краєзнавства
учнівської молоді Полтавської
обласної ради»,
кандидат педагогічних наук*

Анотація. На прикладі проведення комплексної навчальної практики з географії Полтавським національним педагогічним університетом імені В. Г. Короленка спільно з Комунальним закладом «Полтавський обласний центр національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді Полтавської обласної ради» продемонстровано позитивний вплив залучення зовнішніх стейкхолдерів до освітнього процесу на якість підготовки фахівців.

Ключові слова: зовнішні стейкхолдери, вища освіта, навчальна практика.

Сучасні педагогічні дослідження акцентують на продуктивності залучення до освітнього процесу у закладах вищої освіти зовнішніх стейкхолдерів [1; 2]. Зазвичай, зважаючи на те, що поняття «зовнішні стейкхолдери» досить широке та неоднорідне, оскільки охоплює роботодавців, зовнішніх партнерів, батьків здобувачів вищої освіти, майбутніх абітурієнтів та ін., зовнішніх стейкхолдерів ділять на групи. Відзначимо, однак, що часом цей розподіл є досить умовним, оскільки одна організація може виступати для ЗВО «комплексним» стейкхолдером.

Проілюструємо сказане на прикладі взаємодії Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (далі ПНПУ) та Комунального закладу «Полтавський обласний центр національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді Полтавської обласної ради» (далі Центр). Центр здійснює профорієнтацію учнівської молоді, залученої до туристсько-краєзнавчих гуртків, а відтак, випускники Центру можуть продовжити навчання у ПНПУ для подальшого вдосконалення у спорті чи краєзнавчо-дослідницькій роботі. З іншого боку, Центр практикує прийом на роботу своїх вихованців, які продемонстрували високі результати у туристсько-

краєзнавчій діяльності та здобули чи здобувають вищу педагогічну освіту. Зрештою, Центр систематично співпрацює з фахівцями ПНПУ в організації низки заходів для учнівської та студентської молоді, залучає студентів та викладачів до участі у цих заходах.

З огляду на сказане, для ПНПУ є значущою співпраця з Центром у низці аспектів освітнього процесу. Продемонструємо продуктивність взаємодії ПНПУ та Центру як зовнішнього стейкхолдера на прикладі організації навчальної практики.

У травні-червні 2022 року здобувачі вищої освіти магістерського рівня за освітньою програмою «Середня освіта (Географія)» денної та заочної форм навчання упродовж 10 днів мали проходити комплексну навчальну польову практику з географії. Передбачалося, що під час практики студенти актуалізують та поглиблюють знання, набуті під час вивчення дисциплін «Методологія та організація наукових досліджень в географії», «Туристичне краєзнавство», «Методика організації туристично-краєзнавчої роботи». Однак в умовах воєнного стану можливим було лише дистанційне проходження практики.

Ми запропонували покласти в основу практики експрес-методики геолого-геоморфологічного, географічного, геоекологічного вивчення місцевості, що упродовж низки років використовувалися на обласних та Всеукраїнських зльотах юних туристів-краєзнавців. За чинним Положенням про Всеукраїнський зліт юних туристів-краєзнавців, яке затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 05.06.2013 р. № 684, цей захід має проводитися в три етапи – від районного до загальнодержавного. До програми зльоту входять, зокрема, змагання з виконання завдань за різними напрямками краєзнавчих досліджень на туристсько-краєзнавчому експедиційному маршруті та у творчих майстернях. Традиційно на Всеукраїнському зльоті представлені 6 напрямів краєзнавчих досліджень, одним із яких є географічне

краєзнавство; до складу команди входять 8 учасників віком 13–17 років – учнівська молодь закладів загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної) освіти та закладів вищої освіти I, II рівнів акредитації.

Методики досліджень з географічного краєзнавства з програм зльотів свого часу вже були презентовані в університеті [4] та викликали певний інтерес навіть у зарубіжних колег [3]. Оскільки на Полтавщині обласний зліт юних-туристів-краєзнавців у 2021 р. був проведений Центром дистанційно у зв'язку з обмеженнями, спрямованими на протидію поширенню коронавірусної інфекції, низка завдань уже була адаптована до онлайнформату заходу.

Таким чином, студенти отримали змогу апробувати на власному досвіді широке коло методик краєзнавчої роботи, які вони надалі зможуть використовувати у практичній педагогічній діяльності вчителя географії чи керівника туристсько-краєзнавчого гуртка. Водночас вони порівнювали аматорські й фахові краєзнавчі методики та інструменти для проведення досліджень. Допомогу в цьому надав інший зовнішній стейкхолдер – випускник кафедри географії, методики її навчання та туризму ПНПУ, інженер-гідрохімік Полтавського обласного центру з гідрометеорології О. С. Риндюк.

У підсумкових звітах з практики більшості студентів відзначено, що залучення зовнішніх стейкхолдерів до проведення навчальної практики справило позитивний вплив на професійну підготовку. Зокрема, у групі студентів денної форми навчання, де ми викладаємо дисципліну «Методика організації туристично-краєзнавчої роботи», на це вказали 12 студентів із 13. Викладачі кафедри географії, методики її навчання та туризму ПНПУ також констатували, що ознайомлення з методиками, які заклад позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого профілю використовує в роботі з учнівською молоддю, є продуктивним для

підготовки майбутніх фахівців у педагогічному виші [5]. З огляду на це, плануємо продовжувати співпрацю в означеному напрямі.

З іншого боку, зацікавленість методиками досліджень з географічного краєзнавства, передбачених програмами зльотів, засвідчує затребуваність відповідних напрацювань, їхнього подальшого узагальнення та систематизації – адже завдання зльотів юних туристів-краєзнавців не лишаються незмінними.

Література

1. Андрощук І. В. Співпраця закладів вищої освіти із стейкхолдерами як умова підвищення ефективності підготовки майбутніх педагогів / І. В. Андрощук, І. П. Андрощук // Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. пр. – Вип. 29 (2-2020). – К. : Міленіум, 2020. – С. 215–226.

2. Гевко І. В. Взаємодія стейкхолдерів із закладами вищої освіти в умовах оптимізації освітнього процесу / І. В. Гевко, В. В. Борисов // Вісник ЧНУ імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». – Вип. № 3. – Черкаси, 2020. – С. 57–63.

3. Копилець Е. В. Географическая составляющая Всеукраинских слетов юных туристов-краеведов / Е. В. Копилець // География в школах и вузах Казахстана. – 2018. – № 2. – С. 43–45.

4. Копилець Є. В. Завдання з географії на Всеукраїнських зльотах юних туристів-краєзнавців / Є. В. Копилець // Освітні й наукові виміри географії : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції / відп. ред. С. М. Шевчук. – Полтава : ТОВ «АСМІ», 2016. – С. 291–294.

5. У співпраці із зовнішніми стейкхолдерами підведено підсумки навчальної практики магістрантів ОП «Середня освіта (Географія)» // Кафедра географії, методики її навчання та туризму ПНПУ імені В. Г. Короленка : офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://geography.pnpu.edu.ua/?p=2335&fbclid=IwAR2CoWM8SpnohNmiEHSt1YXMQErw2nzVxEepfyvYzWqXXMziS97743t5-dM>

УДК 378.37.001.08

ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНИХ ПРОГРАМ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Корнілова Т.Б.,

*викладач кафедри педагогіки й
андрагогіки КЗ «Житомирський*